

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Навчально-науковий інститут мистецтв
Кафедра виконавського мистецтва

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОСНОВИ ВОКАЛЬНО-ПРАКТИЧНОГО ВИКОНАВСТВА

Освітня програма «Сольний спів»
Першого бакалаврського рівня
Спеціальність **025 «Музичне мистецтво»**
Галузь знань **02 Культура і мистецтво**

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол №5 від “30” січня 2024р.

м. Івано-Франківськ - 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Основи вокально-практичного виконавства
Викладач	Шевченко Н. С.
Контактний телефон	0666675891
E-mail	natalia.shevchenko@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	очний/заочний
обсяг дисципліни	30 кредитів
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua https://meet.google.com/hem-irrt-btr
Консультації	перед іспитом за дисципліною

2. Анотація до навчальної дисципліни

Сучасне вокальне виконавство вимагає високого рівня вишкілу вокалістів. Етап навчання у вищому навчальному закладі є визначним у формуванні, становленні особистості музиканта. Практика ознайомлення з нотним матеріалом (клавірами, або ж окремими частинами відомих мюзиклів та оперет) сприяє комплексному розвитку особистості майбутнього музиканта.

Основною метою означеного предмета є виявлення усієї складності процесу співу, через виокремлення з контексту класичної, популярної, деяких зразків джазової, народної музики технічних труднощів, котрі вимагають кропіткої роботи вокаліста-виконавця. Робочим матеріалом слугують арії з оперет, окремі номери, сцени, ансамблі, повні версії мюзиклів народні пісні. Студент повинен уміти визначати послідовність вивчення музичного тексту, підготувати роль до рівня опрацювання

хореографом, режисером і т.ін

Отже, дисципліна «Основи вокально-практичного виконавства» включає практикурозбору (читки), детального вивчення, роботи над художнім образом, робота з режисером, ознайомлення з кращими зразками жанру «мюзикл» та «оперета», спробу реінтерпритаціїнародної музики – необхідні навички для сучасного вокаліста-виконавця.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

- надати студентам систематизовану інформацію щодо базових засад творчо-виконавського процесу діяльності артиста-вокаліста;
- ознайомити студентів з теоретичними основами вокальних виконавських форм;
- виховати відчуття жанрово-стилістичних відмінностей шляхом слухового аналізу;
- виховувати вміння технологічного осмислення виконання академічного, естрадного та народного музичного матеріалу;
- виховувати практичні навички роботи з клавіром;
- вказати на основні елементи сценічного виступу, з виокремленням першочергових завдань;
- окреслити складнощі драматургічної побудови виступу на базі сольної й ансамблевої роботи
- надати можливість студентам самостійно вивчати, виконувати, аналізувати власне виконання та колег.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- основні стильові напрямки вокального виконавства;
- основні форми, можливості інтерпретування вокальної музики;
- основні підходи в опрацюванні літературного та нотного матеріалу.

Уміти:

- працювати з клавіром вокального твору, враховуючи усі текстові позначення, ремарки;
- попередньо передбачити кінцевий результат (образ, темпи, інші засоби інтерпретації);
- визначити манеру, стиль виконання того чи іншого за жанром

твору;

- визначити роль своєї вокальної пратії в ансамблевих номерах, а також у загальному контексті великої музичної форми;
- співпрацювати з педагогом, вирішувати поставлені творчі завдання з метою вдосконалення та розвитку особистої виконавської майстерності;
- використати усі напрацьовані знання, уміння, навички в артистичній, сценічній роботі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

ЗК.1 Здатність спілкування іноземною мовою

ЗК.2 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми

ЗК.3 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК.4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу

ЗК.5 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

ЗК.6 Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК.7 Здатність до міжособистісної взаємодії

ЗК.8 Здатність працювати у міжнародному контексті

ЗК.9 Здатність працювати автономно

Фахові компетентності

ФК.1 Здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції

ФК.2 Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями

ФК.3 Здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій, виконавській, педагогічній діяльності

ФК.4 Здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації

ФК.5 Здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти

ФК.6 Здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських

інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, інтернет-ресурсів

ФК.7 Здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу

ФК.8 Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності

Програмні результати навчання

ПРН.1 Володіти професійними навичками виконавської, творчої та педагогічної діяльності

ПРН.2 Володіти навичками ансамблевого музикування в групах різних складів у концертно-виконавському та репетиційного процесах

ПРН.3 Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій

5. Організація навчання

Обсяг курсу	
вид заняття	загальна кількість год 480
самостійна робота	400
аудиторна робота	80

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
I-VIII	025 Музичне мистецтво	I-IV роки навчання	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год	
	аудит. заняття	сам. робота
Змістовий модуль 1. Специфіка виконавства вокальних творів великої форми	4	
Специфіка виконавства вокальних творів великої форми	4	
Жанрово-стилістичні особливості опери, оперети, мюзиклу.	4	
Теоретичні і практичні засади вокального виконавства.	4	
Велика форма – як особливий вид співацької практики.	2	
Поняття «вокальна майстерність».	2	
Змістовий модуль 2. Практичні основи вивчення партії (ролі)	4	
Робота з клавiром оперети, мюзиклу	4	
Робота з клавiром оперети, мюзиклу	4	
Особливості звукової, стилістичної, образної, технічної інтерпретації музики ХХ -ХХІ століть (на прикладі мюзиклів «Sugar» композитора Джула Стайна, лібретто Пітер Стоун, вірші Боб Меррілл; «The Sound of Music» комп. Річард Роджерс, вірші – Оскар Гаммерштейн)	4	
Розбір (демонстрація) нотного матеріалу мюзиклу.	4	
Змістовий модуль 3. Практика виявлення першочергових завдань у ході опрацювання матеріалу музично-драматичного твору	4	
Робота над сольними та ансамблевими частинами нотного матеріалу	4	
Читка з листа	4	

Визначення манери співу, необхідної для точної подачі завдань композитора.	4	
Окреслення проблем ритміки й вокальної артикуляції «бродвейського мюзиклу». Порівняння завдань щодо виконання класичного і «бродвейського» мюзиклів.	2	
Художній зміст. Проблема інтерпретування образів.	2	
Змістовий модуль 4. Концертна презентація основних музичних номерів мюзикла	20	

6. Система оцінювання

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Практичне заняття	40
Самостійна робота	10
Залік/екзамен	50
Максимальна кількість балів	100

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	очікується відповідальне ставлення до роботи з нотними та літературними джерелами з урахуванням встановлених правил щодо академічної доброчесності. Політику, стандарти та процедури дотримання академічності визначено у таких документах ЗВО: Положенні про запобігання академічного плагіату (нова
--------------------------	---

	<p>редакція) у Прикарпатському національному університеті ім. Василя Стефаника http://surl.li/dzugk, метою якого є запобігання та виявлення плагіату в наукових, навчально-науково-методичних науково-педагогічних роботах працівників, здобувачів всіх освітніх ступенів (ОС) та форм навчання; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.</p> <p>Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності (нова редакція) http://surl.li/dhrfg, в якому зазначаються права та обов'язки комісії, вимоги щодо її складу та порядок роботи;</p> <p>Кодексі честі Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (нова редакція) http://surl.li/dhres в якому принцип академічної доброчесності сформульовано як один із основних принципів поведінки члена університетської громади та введені у дію Наказом ректора № 529 від 27.09.2022 р. «Про внесення змін і доповнень до діючих положень університету»</p> <p>Наказом ректора №530 від 27.09.2022 «Про введення в дію нової редакції Кодексу честі Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	відпрацювання відбуваються в

	індивідуальному порядку, шляхом здачі музичного матеріалу у визначений термін
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	враховуючи вагомість практичної складової курсу, виконання завдання пізніше встановленого терміну впливає на оцінювання. Студенти університету які не виконали план семестру з однієї, двох або трьох дисциплін і при семестровому контролі отримали «незараховано», чи «незадовільно» (FX або F) мають право, за особистим бажанням, на повторне проходження навчальної дисципліни, вивчення якої може бути перенесене на наступний навчальний період, що регулюється Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (№18 від 2.02 2016 р. ; із внесенням змінами наказом №212 від 6.04 2021 р.) яке регламентує процедуру повторного вивчення навчальної дисципліни, тобто ліквідації академічної заборгованості http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/povtorne-vuvchennia_nove.pdf
Додаткові бали	отримання додаткових балів можливе за умови поглибленого вивчення певних питань за додатковою літературою з лекційних курсів, а також у результаті блискучого виконання практичних, виконавських завдань
Неформальна освіта	Неформальна освіта регулюються Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя (Редакція 3) (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022

	<p>р.)Стефаника http://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf Рекомендовані платформи: Платформа Coursera for Campus; сучасний студентський простір Paragraph (на базі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника); Erasmus+UA</p>
--	---

8. Рекомендована література

Література

1. Бентя Ю. З чистого нотного аркуша. Голос України. – 2011. – 29 вересня.
2. Виготський Л. С. Психологія мистецтва. – М., 1968. – 225 с.
3. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня доктора мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво» – К., 2000. – 30 с.
4. Грица С. Фольклор у просторі та часі. Вибрані статті. – Тернопіль : Астон, 2000. – 228 с.
5. Давидов М. А. Концепція музично-художньої виконавської технології. Часопис Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського : науковий журнал – К., 2010. – № 1(6). – 170 с.
6. Дрожжина Н. В. Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради : дис... канд. мистецтвознав. – Х., 2008. – 220 с.
7. Дрожжина Н. В. Функції мікрофону у вокальному виконавстві на естраді. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки теорії і практики освіти : зб. наук. праць. Х., 2005. – Вип. 15. – С. 77–86.
8. Єрошенко О. В. Виразність вокального виконавства: художні та природничі чинники. Культура України : зб. наук. праць. – Х. : ХДАК, 2012. – Вип. 36. – 298 с.
9. Єрошенко О. В. Емоційна сфера у вокальній творчості: музично-естетичні та виконавські аспекти : дис... канд. мистецтвознав. – Х., 2008. – 211 с.
10. Зеленіна Н. В. Підтекст музичного твору: формування і функціонування : автореф. дисертації на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознав. : спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». – К., 2004. – 16 с.
11. Jule Styn. Sugar. (clavier)
12. Richard Rogers. The Sound of Music. (clavier)

Викладач Шевченко Н. С.

